

Anul XIII

47

(1969)

Simbău

22 noiembrie

1980

8 pagini

1 leu

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

PROGRAM AL PROGRESULUI ȘI CIVILIZAȚIEI

Un proiect al viitorului și al dezvoltării noastre... Într-o vreme când... programul nostru economic și social...

SADOVEANU LA ACADEMIE

Indulgentă experiență în înțelepciunea... O îndelungă experiență în înțelepciunea... Săptămânal editat de Uniunea Scriitorilor...

Critica literară... Critica literară de Stan Velea... Critica literară de Paul Dug...

CARTILE ANULUI Romanul ca fenomenologie a pitorescului

Cel mai înalt dintre... Romanul ca fenomenologie a pitorescului... Căruț și demnitate...

TELEGRAMĂ Mult stimat și iubite tovarășe NICOLAE CEAUȘESCU

Împreună cu ceilalți oameni ai muncii din patria noastră... Scriitorii din România Socialistă...

O nouă calitate a muncii și implicat... în sintagma... în lăuna hotărârilor...

Un evident reper în bogăția... în lăuna hotărârilor... în lăuna hotărârilor...

În limpezimea codrilor

REFLEX... În limpezimea codrilor... în lăuna hotărârilor...

CENTENAR SADOVEANU

Fondul de cultură populară

Sadoveanu este un titan al literaturii române... Fondul de cultură populară... Doina Uricariu...

Mișcarea socialistă în focarul amintirilor

În Teodorescu și Izabela Sadoveanu... Mișcarea socialistă în focarul amintirilor...

ÎN ACEST NUMĂR:

- Cronica literară • Cartea de debut • Viața cărților • Revista revistei • Antologia „Luceafărul” • Valeriu Bărgău • Silvia Chitimia • Proză de Ștefan Preda • Poeme de Constantin Abăluș • Veicu Olari • Marin Lupșanu • Atelier literar de Geo Dumitrescu • Restituiri • „Un descălcat de altădată” de Ioan N. Vlad

GRÎNARUL

În dimineața de 1 noiembrie... GRÎNARUL... timpina personal la Dor Mărunt...

Luceafărul

Florian Avramescu

Continuare în pag. a 7-a

Continuare în pag. a 7-a

constantin abăluță

Violența memoriei pure

Nu spun nimic o poezie în memoria un loc în care explodează aștri

mi se usucă gura în umbra unei pietre veniți voi pătimești ca nisipul

inteligente active pendule persoane colmiind un punct îndepărtat inaugurind o derută

E înfinit mai sigur surusul în noaptea - a diagonală a spațiului

și poți să mergi pe străzi și se va da crezare absolută ca unei leșpezi de mormint

Un gest este tot atât de precar ca orice altceva un chip este fărâmițură dintr-un alt chip

amintirile se atrag ca monedele și se sparg ca oglinzi

In precăma umorului ca înaintea arcului spari te temi și faci

Luind în mână întiul obiect întâlnit vorbind cu primul trecător deschizind poarta cea mai apropiată legendate de primul fac de primul fume contribuți la a profanare veche de cind lumea

voicu olari

Aducere aminte

Iși va mai aduce aminte de mine piatra pavajului albă de ploaie cind se va lăsa seara și nici a femeia nu va mai trece pe stradă ci toate vor trece prin amintire

Iși va mai aduce aminte sacrele de umerii mei gingași de copil pe care îl ardea în amiază

Și întinericul își va mai aminti poșii mei prin noaptea sunind abasii

Nu mai vintul, numai azi, numai el de noi își va mai aduce aminte

Nu mai vintul va veni să împărybe puful alb al scheletului nostru.

Noul septembrie

striviți de lacătul zilei de Septembrie

striviți de lanturile zilei de Septembrie

aruncați la pământ prin bătrine grădini de Septembrie

fructe neburne fructe tîrzi de Septembrie

evadăm sub pavara pomilor încărcăți de Septembrie

guri singerindă alergind prin Septembrie

teatru

Premiera teatrului Giulești cu piesa lui Theodor Mănescu, **Noaptea pe asfalt**, este o oportunitate de a cunoaște o lucrare de valoare. Personajele piesei sînt autentice, vii, rareori cad orădă unui posibil retorism al debaterii. Căci **Noaptea pe asfalt**, realizată de Tudor Mănescu, în scenografia lui Octavian Dîrbov, este o dezbateri pasionantă - Eugen, personajul principal, trece de la starea de marionet la activarea propriei conștiințe. Filmină o nuntă și deznoadămintul ei nenorocit, Eugen începe o lungă căutare a adevărului. În primul rînd a adevărului propriii vieți. La treizeci și cinci de ani, personajul își schimbă total cursul vieții - iese din încoacezeala gândirii și sentimentelor pentru a urma vocea propriei conștiințe în căutarea adevărului. Celelalte personaje - Valentin, cumnatul, un mic șef de clan, Marina, sora lui și soția lui Eugen, copilul total de o existență superficială, Ecaterina, viitoarea soție a lui Valentin și sora lui Eugen, o femeie urmărindu-și consecvent interesul, toate sînt scoate dar și nelinite de acest proces de trezire a unei conștiințe. Se realizează, astfel, pe linia confruntării dintre Eugen și propria existență de pînă atunci, o relație de adversitate "între un individ și o mică lume trăind la un nivel mediu".

Regizorul Tudor Mănescu a găsit textul din perspectiva dinamică a devenirii, a revirimentului unei conștiințe. Împreună un ritm în concordantă cu descompunerile succesive ale personajului principal, regizorul evită centrarea pe trama politică pentru a determina publicului să urmeze, traseul în conștiință

1

Urește ziua de duminică. Urește adina cu de-asta, sărățelele, anuma de căpșuni, mușchiul la Ștefania și varza la Cluj-Napoca, leuzeala asta justificată și para justificată, tranzistoriale haiducile de pe stadion, femeile cu fundul mare și moflurns, stănoase, deosebindu-se cu greu de soldații de gîlă cărora sînt, nici o eleganță în plus, poze și din cauza întinericului, a locului viram, a dorurilor, a fundăturilor. Nu se văd, dar ei există. Sînt incluși într-o tradiție de care beneficiază. Personal mi se pare că ceea ce spun eu acum sună a vorbărie goală căci mecanismul sincerității e paradit. Asta simt.

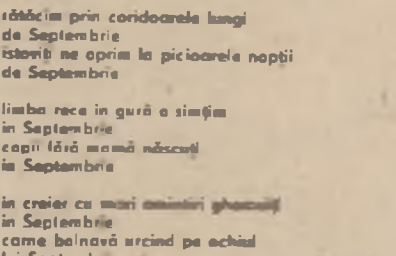
Îmi place să merg cu autobuzul. Anticipes apririle în stație. Ușile clămpăne de fiecare dată în același stil, oamenii se tocesc, e drept, dar mă simt în siguranță, mă simt ca un musulman pe coccașu cămălei, nu mă grăbesc, nu am nevoie de prieteni, a somnolență plăcută mă cuprînde. Nu am de unde ști, dar cred că după fiecare plimbare cu autobuzul, economisesc cam trei ore de somn. Sînt fetele că mama a avut ideea să mă nască la jumătatea secolului XX. Printre armori, agive, crucelade și cai și fi fost extrem de plătisă. Ar fi fost o viață pe care aș fi cunoscut-o eu sentimental că am mai trăit-o cîndva.

2

Catinca M. leștie în fata blăncii să-și spele lenjeria, un laborer amărît cu piciorarele deșelate și deasupra ligheanul cu leșie. Capotul roșu matlașat suficient de larg, aprit după stas chiar deasupra genunchilor, ascundea imperfecțiunile ale trupului care totuși la vîrsta Catinică dădeau o notă în plus de seriozitate, de încredere camnică. Piciorarele deșelate, nedepășite (asa cum îl săd bîne unei femei ce pune mai presus de sine interesele familiei), graful de inclinare a corpului, succesiunea precisă a mișcărilor, sublinia (dară mai era cazul) experiența răsnică.

Deabia cocul, savant prins în flama, fixa momentul zilei. (Cu o mîă înainte de a pleca la noma verșoarei Gică). Era un coc prea nu-stiut, a întimplare, a greșită pozie, un punct roșu pe lăvan, ceva sîmbra în tot cazul.

Oamenii trec și privesc femeia lung (cîți oameni, atîtea onanțe de lung). Și totuși par să rețină numai cocul, amamala Zimbese în barbă... S-a fîenit veșnic... Cu bîsele te obișnuiești mai greu decît cu rîsul. Cîc și în baie are pers-

Jos pe pămînt

Am rămas jos pe pămînt Singur cu viața mea.

Am rămas jos pe pămînt între patru ziduri de amintiri. Zilele sînt trecute. Noaptea sînt trecute. Cei cărora le-am fost înfățișare mă vor căuta în zadar. Cei care nu m-au iubit mă vor iubi în zadar.

Am rămas jos pe pămînt: Deasupra fortoza zăii hoșazi din jurul vagoanelor bătrîne ce doarme vara pe caldămintul arșezat.

Înger necesar

Anetele, o bu închiquire și via mea lasă-ți o clipă coborîtoare pleoacă pe fruntea-mi pe viața mea ce merge înalțată, mai lasă-ți umbra moașă pe îngusta mea cărare abasii.

Nu îmi răpășor.

Aș vrea să știu ce s-a schimbat, din nou azi în singurătate amintea îmi aduce de neșterea mică undă brîmă cîndeva și-n plin toacăș se petrecea o căsătorie, un înținat, un înec cum după ploaie în frunze se-șmîplă o lacrimă sărămadă să miște-acel o frunză.

film

In filmul Constantine Vaeni e un sentiment sau, și mai bine zis, un om de treabă, un binevoitor care-și dă toată vîlta să nu supere și să nu lăzască pe nimeni. Canabul și se lase înduoghat tot atât de mult de-un fir de lărbă, de-un joc de rugby sau de-un destin tragic. Se recunoaște aici structura regizorului de film documentar, care încearcă să traducă liric tot ce atinge, amintit să sfîrșescă, asemenea regelui Midas, bogat dar flămînd. Constantin Vaeni face strădăniți lăudabile să ne transmită, înduoghat pării, întimplări și teze pe care le adocă cu entuziasm și în lăbuste pe toate în aceeași măsură de parcă ar fi odraslele sale. Indiferent dacă-i mai chipeșe sau mai poite, ca un părinte inteligent și nepărtinitor. Adopțiunea e un gest nobil, generos; singura obiecțiune care s-ar ridica fiind aceea că în conții lăst de suflet nu o să recunoști niciodată personalitatea părinților lor de imprumut. Un bătrîn sfătos și un adolescent idealist trăiesc laolaltă în Constantin Vaeni, fără ca în combinația aceasta să intre și omul matur, intranșigent cu ceilalți și cu sine însuși, care te face să-ți înghiți cu noduri personalitatea și punctul de vedere dar care, pînă la urmă, este singurul adevărat creator.

Ancheta, ultimul film al lui Constantin Vaeni, după un scenariu de Fl. N. Năstase, e de fapt un proces filmat -

1

Urește ziua de duminică. Urește adina cu de-asta, sărățelele, anuma de căpșuni, mușchiul la Ștefania și varza la Cluj-Napoca, leuzeala asta justificată și para justificată, tranzistoriale haiducile de pe stadion, femeile cu fundul mare și moflurns, stănoase, deosebindu-se cu greu de soldații de gîlă cărora sînt, nici o eleganță în plus, poze și din cauza întinericului, a locului viram, a dorurilor, a fundăturilor. Nu se văd, dar ei există. Sînt incluși într-o tradiție de care beneficiază. Personal mi se pare că ceea ce spun eu acum sună a vorbărie goală căci mecanismul sincerității e paradit. Asta simt.

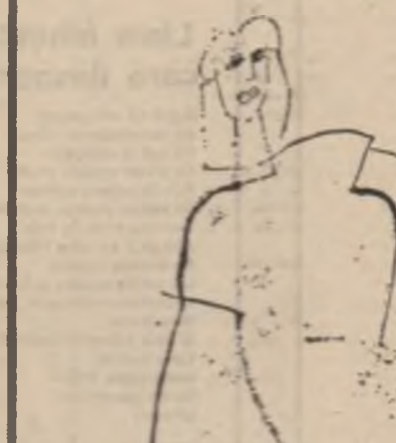
Îmi place să merg cu autobuzul. Anticipes apririle în stație. Ușile clămpăne de fiecare dată în același stil, oamenii se tocesc, e drept, dar mă simt în siguranță, mă simt ca un musulman pe coccașu cămălei, nu mă grăbesc, nu am nevoie de prieteni, a somnolență plăcută mă cuprînde. Nu am de unde ști, dar cred că după fiecare plimbare cu autobuzul, economisesc cam trei ore de somn. Sînt fetele că mama a avut ideea să mă nască la jumătatea secolului XX. Printre armori, agive, crucelade și cai și fi fost extrem de plătisă. Ar fi fost o viață pe care aș fi cunoscut-o eu sentimental că am mai trăit-o cîndva.

2

Catinca M. leștie în fata blăncii să-și spele lenjeria, un laborer amărît cu piciorarele deșelate și deasupra ligheanul cu leșie. Capotul roșu matlașat suficient de larg, aprit după stas chiar deasupra genunchilor, ascundea imperfecțiunile ale trupului care totuși la vîrsta Catinică dădeau o notă în plus de seriozitate, de încredere camnică. Piciorarele deșelate, nedepășite (asa cum îl săd bîne unei femei ce pune mai presus de sine interesele familiei), graful de inclinare a corpului, succesiunea precisă a mișcărilor, sublinia (dară mai era cazul) experiența răsnică.

Deabia cocul, savant prins în flama, fixa momentul zilei. (Cu o mîă înainte de a pleca la noma verșoarei Gică). Era un coc prea nu-stiut, a întimplare, a greșită pozie, un punct roșu pe lăvan, ceva sîmbra în tot cazul.

Oamenii trec și privesc femeia lung (cîți oameni, atîtea onanțe de lung). Și totuși par să rețină numai cocul, amamala Zimbese în barbă... S-a fîenit veșnic... Cu bîsele te obișnuiești mai greu decît cu rîsul. Cîc și în baie are pers-

sorin preda

1

Urește ziua de duminică. Urește adina cu de-asta, sărățelele, anuma de căpșuni, mușchiul la Ștefania și varza la Cluj-Napoca, leuzeala asta justificată și para justificată, tranzistoriale haiducile de pe stadion, femeile cu fundul mare și moflurns, stănoase, deosebindu-se cu greu de soldații de gîlă cărora sînt, nici o eleganță în plus, poze și din cauza întinericului, a locului viram, a dorurilor, a fundăturilor. Nu se văd, dar ei există. Sînt incluși într-o tradiție de care beneficiază. Personal mi se pare că ceea ce spun eu acum sună a vorbărie goală căci mecanismul sincerității e paradit. Asta simt.

Îmi place să merg cu autobuzul. Anticipes apririle în stație. Ușile clămpăne de fiecare dată în același stil, oamenii se tocesc, e drept, dar mă simt în siguranță, mă simt ca un musulman pe coccașu cămălei, nu mă grăbesc, nu am nevoie de prieteni, a somnolență plăcută mă cuprînde. Nu am de unde ști, dar cred că după fiecare plimbare cu autobuzul, economisesc cam trei ore de somn. Sînt fetele că mama a avut ideea să mă nască la jumătatea secolului XX. Printre armori, agive, crucelade și cai și fi fost extrem de plătisă. Ar fi fost o viață pe care aș fi cunoscut-o eu sentimental că am mai trăit-o cîndva.

2

Catinca M. leștie în fata blăncii să-și spele lenjeria, un laborer amărît cu piciorarele deșelate și deasupra ligheanul cu leșie. Capotul roșu matlașat suficient de larg, aprit după stas chiar deasupra genunchilor, ascundea imperfecțiunile ale trupului care totuși la vîrsta Catinică dădeau o notă în plus de seriozitate, de încredere camnică. Piciorarele deșelate, nedepășite (asa cum îl săd bîne unei femei ce pune mai presus de sine interesele familiei), graful de inclinare a corpului, succesiunea precisă a mișcărilor, sublinia (dară mai era cazul) experiența răsnică.

Deabia cocul, savant prins în flama, fixa momentul zilei. (Cu o mîă înainte de a pleca la noma verșoarei Gică). Era un coc prea nu-stiut, a întimplare, a greșită pozie, un punct roșu pe lăvan, ceva sîmbra în tot cazul.

Oamenii trec și privesc femeia lung (cîți oameni, atîtea onanțe de lung). Și totuși par să rețină numai cocul, amamala Zimbese în barbă... S-a fîenit veșnic... Cu bîsele te obișnuiești mai greu decît cu rîsul. Cîc și în baie are pers-

PROZE

NESUFERIT DE SCURTE

mează. Dar eu vreau să vă spun acum ceea ce ești și voi. Alfel nu o să mă credeți. Necrezîndu-mă veți înțelege mai ușor cum eram eu la optize ani cînd expresiile mele preferate: la-nă-mă în pace (draclului), aturea și iții, erau propoziții de sine stătătoare.

Simtă seara după ce imi interesea categoric să plec la dîcrotă în să se sature de curve cînd vei ajunge la vîrsta mea, ai să vezi), tata mă obliga să cînt la chitară. Îi explicam că eu studiez chitara simfonică, că eu nu pot să cînt decît cu partitura în față. Din păcate știna este pentru mine încă un mister... Fasoane. Mama lăsa deaparte paharul cu bere și ajungînd lângă mine, mă pîșea zdrăvăl de hral... Al să ne elîși totuși ceva, zimbînd. Măcar o gamă sau un arpeggiu. Doamna Păscutolu înlărea de pe somleră unde toată seara se chinuia să-și acopere piciorarele cu tusta largă din casa. Pînă la gleșne. Niciodată nu reușea. Tocmai aceste mișcări (deordonate, neconforme cu poziția corpului) îi deșogoleau gulele pînă la chiloși. Sau aproape. Fusta era a plămîmă prea mică. Își făcea căld la picinare dar îl ingheța nasul... Muzica de aia e făcută, să ne facă nouă, oamenilor, viața mai frumoasă, zicea. Numai văzîndu-mă cum apue chitara precum gîlul unei gîni, profesorul meu mi-ar fi mutat urechile în vîrfel capului: azi nu ai ce căuta în rezoluți a vîrfel. Mars afară! Ești o evară mărită!

...Bag în fundul tău un sac de bani. Acum să văd beneficiile. Cînd tata pronunță cuvîntul "beneficiu" cu siguranță nu glumește. Asta se întimplă rar. Mai mult nu pot să spun.

Deci, începem în grabă să-mi amintesc tot ce făceam eu profesorul la nră, cotul său, flința, te rug, și-nu-lă prostănaoale, i, gama de major, și acordurile, nu-i bine, te gîndești la drau și căld buricele alea cum trebuie, n-azi?! Încă un la hemol și gata. La sfîrșit, văzîndu-mă transpirat, eu degetele făcute terci, tata îmi dădea un pahar cu bere și eu cîntam ca supliment două melodii învășate de la hăilele din par: "șoșia prietenului meu și da-da-dîr-da-da". Celălți zimbăuau fericiți, doamna Păscutolu cel mai tare... El vezi că se poate... Al un copil pe cînte. Bine că nu m-a auzit profesorul. Îți strîci dîgăla, hule! De fiecare dată cînd studiam la chitară în astfel de condiții, simteam în gură un pe departe gust de ananas (compot). Nu o să mă credeți, dar eu timpul senzația a început să persiste, să-și încă eu alte cuvinte de cap, diferențele să se evapore. Indiferent de ce anume îmi gătea mama, eu la masă tot ananas mîncam.

Mama s-a obișnuit foarte greu cu ideea. Nu înțelegea cum un simplu cuvînt ca "ananas" poate să fie o injurătură în toată regula. Aș fi putut să-i explic, să mă scuz într-un fel, dar între timp îmi venise în minte o altă idee, și anume că sînt nebul.

Grozav de ușor inebunești. Enerurile, oamenii, cași, casele, sar din balamale și gata, ai înebunit. Începi cu adevărat o nouă viață, o a doua, și în același timp, o altfel de copilărie, după care poți să faci și să vorbești pe stradă tot ce îți trece prin cap, și asta eu condiția să nu scuipi și să nu injuri trecătorii.

Totuși nu am renunțat să lupt. Drept dovadă m-am dus la doctor și l-am explicat treaba cu ananasul, gustul ăla idiol care persista și, care mult mai vîr, în ultimul timp se întindea și asupra percepției mele vizuale.

...Nu e nici o nenorocire, drăguș, mi-a zis medicul. Vezi numai ananas în jurul tău? Sînt unii care nu văd de loc. Trebuie să fie vorba de o răceală zdrăvănă, dacă nu cumva o alergie. Vedem noi.

Mi-am făcut un sever examen de conștiință. Luciditatea îmi spunea că această nebulă a mea consta în faptul că mă credeam nebul. Am călătat să mă conșiez. Măi hăitule, asta e profesie un tembelism al vîrșel. Un gîndac mai mare va poata îmi șoștea la ureche că numai un nebul poate înțelegi așa ceva.

Singura grijă a mea era să nu mai aște și alții deșere hășă. Devenim dintr-odată hă-nulter. Îmi suspetaam orice cuvînt articulat, mișcare, privire, reacție. Și asta mă obliga să fug de oameni, să-mi simplifice existența mea exterioară.

Mă dilisem, asta e sigur. Îmi priveam mințile cu teamă. Mă puteau trăda. Ele nu aveau voie să spună nimic, eu atît mai mult ele hăteau nerul fără stăpîn, și apoi cuvintele, deșere cuvintele, model prostesc, spontan de prostesc de a intra într-o discuție.

Oricum tata a rămas deșelit de surprins cînd a auzit prin telefon că eu începusem să mă simt în bine. "N-am crezut niciodată, hălele că în capul tău zăre atita prostie", mi-a zis, și a scos euzarea de la pantalon. M-a hățut cu furie, lenind la flecare lovitura, luîndu-și avînt, fără grabă, fără dezordine de mișcări pe care o avea în alte dăți. "Trebuie să-mi spui și mie ce anume te frămîntă" și "Să nu mai faci ilio-

1

Urește ziua de duminică. Urește adina cu de-asta, sărățelele, anuma de căpșuni, mușchiul la Ștefania și varza la Cluj-Napoca, leuzeala asta justificată și para justificată, tranzistoriale haiducile de pe stadion, femeile cu fundul mare și moflurns, stănoase, deosebindu-se cu greu de soldații de gîlă cărora sînt, nici o eleganță în plus, poze și din cauza întinericului, a locului viram, a dorurilor, a fundăturilor. Nu se văd, dar ei există. Sînt incluși într-o tradiție de care beneficiază. Personal mi se pare că ceea ce spun eu acum sună a vorbărie goală căci mecanismul sincerității e paradit. Asta simt.

Îmi place să merg cu autobuzul. Anticipes apririle în stație. Ușile clămpăne de fiecare dată în același stil, oamenii se tocesc, e drept, dar mă simt în siguranță, mă simt ca un musulman pe coccașu cămălei, nu mă grăbesc, nu am nevoie de prieteni, a somnolență plăcută mă cuprînde. Nu am de unde ști, dar cred că după fiecare plimbare cu autobuzul, economisesc cam trei ore de somn. Sînt fetele că mama a avut ideea să mă nască la jumătatea secolului XX. Printre armori, agive, crucelade și cai și fi fost extrem de plătisă. Ar fi fost o viață pe care aș fi cunoscut-o eu sentimental că am mai trăit-o cîndva.

2

Catinca M. leștie în fata blăncii să-și spele lenjeria, un laborer amărît cu piciorarele deșelate și deasupra ligheanul cu leșie. Capotul roșu matlașat suficient de larg, aprit după stas chiar deasupra genunchilor, ascundea imperfecțiunile ale trupului care totuși la vîrsta Catinică dădeau o notă în plus de seriozitate, de încredere camnică. Piciorarele deșelate, nedepășite (asa cum îl săd bîne unei femei ce pune mai presus de sine interesele familiei), graful de inclinare a corpului, succesiunea precisă a mișcărilor, sublinia (dară mai era cazul) experiența răsnică.

Deabia cocul, savant prins în flama, fixa momentul zilei. (Cu o mîă înainte de a pleca la noma verșoarei Gică). Era un coc prea nu-stiut, a întimplare, a greșită pozie, un punct roșu pe lăvan, ceva sîmbra în tot cazul.

Oamenii trec și privesc femeia lung (cîți oameni, atîtea onanțe de lung). Și totuși par să rețină numai cocul, amamala Zimbese în barbă... S-a fîenit veșnic... Cu bîsele te obișnuiești mai greu decît cu rîsul. Cîc și în baie are pers-

PROZE

1

Urește ziua de duminică. Urește adina cu de-asta, sărățelele, anuma de căpșuni, mușchiul la Ștefania și varza la Cluj-Napoca, leuzeala asta justificată și para justificată, tranzistoriale haiducile de pe stadion, femeile cu fundul mare și moflurns, stănoase, deosebindu-se cu greu de soldații de gîlă cărora sînt, nici o eleganță în plus, poze și din cauza întinericului, a locului viram, a dorurilor, a fundăturilor. Nu se văd, dar ei există. Sînt incluși într-o tradiție de care beneficiază. Personal mi se pare că ceea ce spun eu acum sună a vorbărie goală căci mecanismul sincerității e paradit. Asta simt.

Îmi place să merg cu autobuzul. Anticipes apririle în stație. Ușile clămpăne de fiecare dată în același stil, oamenii se tocesc, e drept, dar mă simt în siguranță, mă simt ca un musulman pe coccașu cămălei, nu mă grăbesc, nu am nevoie de prieteni, a somnolență plăcută mă cuprînde. Nu am de unde ști, dar cred că după fiecare plimbare cu autobuzul, economisesc cam trei ore de somn. Sînt fetele că mama a avut ideea să mă nască la jumătatea secolului XX. Printre armori, agive, crucelade și cai și fi fost extrem de plătisă. Ar fi fost o viață pe care aș fi cunoscut-o eu sentimental că am mai trăit-o cîndva.

2

Catinca M. leștie în fata blăncii să-și spele lenjeria, un laborer amărît cu piciorarele deșelate și deasupra ligheanul cu leșie. Capotul roșu matlașat suficient de larg, aprit după stas chiar deasupra genunchilor, ascundea imperfecțiunile ale trupului care totuși la vîrsta Catinică dădeau o notă în plus de seriozitate, de încredere camnică. Piciorarele deșelate, nedepășite (asa cum îl săd bîne unei femei ce pune mai presus de sine interesele familiei), graful de inclinare a corpului, succesiunea precisă a mișcărilor, sublinia (dară mai era cazul) experiența răsnică.

Deabia cocul, savant prins în flama, fixa momentul zilei. (Cu o mîă înainte de a pleca la noma verșoarei Gică). Era un coc prea nu-stiut, a întimplare, a greșită pozie, un punct roșu pe lăvan, ceva sîmbra în tot cazul.

Oamenii trec și privesc femeia lung (cîți oameni, atîtea onanțe de lung). Și totuși par să rețină numai cocul, amamala Zimbese în barbă... S-a fîenit veșnic... Cu bîsele te obișnuiești mai greu decît cu rîsul. Cîc și în baie are pers-

1

Urește ziua de duminică. Urește adina cu de-asta, sărățelele, anuma de căpșuni, mușchiul la Ștefania și varza la Cluj-Napoca, leuzeala asta justificată și para justificată, tranzistoriale haiducile de pe stadion, femeile cu fundul mare și moflurns, stănoase, deosebindu-se cu greu de soldații de gîlă cărora sînt, nici o eleganță în plus, poze și din cauza întinericului, a locului viram, a dorurilor, a fundăturilor. Nu se văd, dar ei există. Sînt incluși într-o tradiție de care beneficiază. Personal mi se pare că ceea ce spun eu acum sună a vorbărie goală căci mecanismul sincerității e paradit. Asta simt.

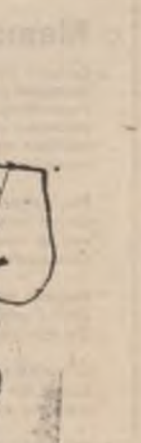
Îmi place să merg cu autobuzul. Anticipes apririle în stație. Ușile clămpăne de fiecare dată în același stil, oamenii se tocesc, e drept, dar mă simt în siguranță, mă simt ca un musulman pe coccașu cămălei, nu mă grăbesc, nu am nevoie de prieteni, a somnolență plăcută mă cuprînde. Nu am de unde ști, dar cred că după fiecare plimbare cu autobuzul, economisesc cam trei ore de somn. Sînt fetele că mama a avut ideea să mă nască la jumătatea secolului XX. Printre armori, agive, crucelade și cai și fi fost extrem de plătisă. Ar fi fost o viață pe care aș fi cunoscut-o eu sentimental că am mai trăit-o cîndva.

2

Catinca M. leștie în fata blăncii să-și spele lenjeria, un laborer amărît cu piciorarele deșelate și deasupra ligheanul cu leșie. Capotul roșu matlașat suficient de larg, aprit după stas chiar deasupra genunchilor, ascundea imperfecțiunile ale trupului care totuși la vîrsta Catinică dădeau o notă în plus de seriozitate, de încredere camnică. Piciorarele deșelate, nedepășite (asa cum îl săd bîne unei femei ce pune mai presus de sine interesele familiei), graful de inclinare a corpului, succesiunea precisă a mișcărilor, sublinia (dară mai era cazul) experiența răsnică.

Deabia cocul, savant prins în flama, fixa momentul zilei. (Cu o mîă înainte de a pleca la noma verșoarei Gică). Era un coc prea nu-stiut, a întimplare, a greșită pozie, un punct roșu pe lăvan, ceva sîmbra în tot cazul.

Oamenii trec și privesc femeia lung (cîți oameni, atîtea onanțe de lung). Și totuși par să rețină numai cocul, amamala Zimbese în barbă... S-a fîenit veșnic... Cu bîsele te obișnuiești mai greu decît cu rîsul. Cîc și în baie are pers-

PROZE

1

Urește ziua de duminică. Urește adina cu de-asta, sărățelele, anuma de căpșuni, mușchiul la Ștefania și varza la Cluj-Napoca, leuzeala asta justificată și para justificată, tranzistoriale haiducile de pe stadion, femeile cu fundul mare și moflurns, stănoase, deosebindu-se cu greu de soldații de gîlă cărora sînt, nici o eleganță în plus, poze și din cauza întinericului, a locului viram, a dorurilor, a fundăturilor. Nu se văd, dar ei există. Sînt incluși într-o tradiție de care beneficiază. Personal mi se pare că ceea ce spun eu acum sună a vorbărie goală căci mecanismul sincerității e paradit. Asta simt.

Îmi place să merg cu autobuzul. Anticipes apririle în stație. Ușile clămpăne de fiecare dată în același stil, oamenii se tocesc, e drept, dar mă simt în siguranță, mă simt ca un musulman pe coccașu cămălei, nu mă grăbesc, nu am nevoie de prieteni, a somnolență plăcută mă cuprînde. Nu am de unde ști, dar cred că după fiecare plimbare cu autobuzul, economisesc cam trei ore de somn. Sînt fetele că mama a avut ideea să mă nască la jumătatea secolului XX. Printre armori, agive, crucelade și cai și fi fost extrem de plătisă. Ar fi fost o viață pe care aș fi cunoscut-o eu sentimental că am mai trăit-o cîndva.

2

Catinca M. leștie în fata blăncii să-și spele lenjeria, un laborer amărît cu piciorarele deșelate și deasupra ligheanul cu leșie. Capotul roșu matlașat suficient de larg, aprit după stas chiar deasupra genunchilor, ascundea imperfecțiunile ale trupului care totuși la vîrsta Catinică dădeau o notă în plus de seriozitate, de încredere camnică. Piciorarele deșelate, nedepășite (asa cum îl săd bîne unei femei ce pune mai presus de sine interesele familiei), graful de inclinare a corpului, succesiunea precisă a mișcărilor, sublinia (dară mai era cazul) experiența răsnică.

Deabia cocul, savant prins în flama, fixa momentul zilei. (Cu o mîă înainte de a pleca la noma verșoarei Gică). Era un coc prea nu-stiut, a întimplare, a greșită pozie, un punct roșu pe lăvan, ceva sîmbra în tot cazul.

Oamenii trec și privesc femeia lung (cîți oameni, atîtea onanțe de lung). Și totuși par să rețină numai cocul, amamala Zimbese în barbă... S-a fîenit veșnic... Cu bîsele te obișnuiești mai greu decît cu rîsul. Cîc și în baie are pers-

televiziune

Tiranici și pluvios, acest noiembrie e consolat de teleni prin primenirea seriilor de luni și sîmbătă. Așadar **Mărie și prețedecă**, într-o nouă variantă interpretativă și regizorală, ne va reaminti tribulațiile pre- și pro-matrimoniale ale domnișoarelor din clanul Bennet. În "chulele stil" englezes, stilul "serial" prin excelență. Va fi o ecranizare de caractere în spirit **La Bruyere**, vor fi dialoguri socratice (dacă vreți) și monologuri platonice. În orice caz, mult platonism. Darcy se în-căle vaxat, Elisabeth suride. Deci va fi vorba - în prim-plan - și de dicotomia surisului. Noua ecranizare promite să respecte intru totul infinitul joc contrapunctic al atitudinilor, din roman. "Căsătoria e singura soluție pentru o fată cultivată", ne-a avertizat încă din primul episod, domnișoara Charlotte Lucas. Dar cum vor reconcilia domnișoarele sentimentul, rațiunea, mindria și prejudecata? Timp de năstăle epișoade domni în redin-gote, doamna în toalete Empire, vor pune în valoare subtilitățile ironice ale doamnei Jane Austen. Căci, mai întil de toate, serialul va fi pentru conștientul romanului (și cine n-a cîștit **Mărie și prețedecă**) un recital Austen, "acest Cervantes în fustă".

După **Suspendați de un fir** al lui Irvin Allen, ale cărui idei regizorale se

televiziune

1

Urește ziua de duminică. Urește adina cu de-asta, sărățelele, anuma de căpșuni, mușchiul la Ștefania și varza la Cluj-Napoca, leuzeala asta justificată și para justificată, tranzistoriale haiducile de pe stadion, femeile cu fundul mare și moflurns, stănoase, deosebindu-se cu greu de soldații de gîlă cărora sînt, nici o eleganță în plus, poze și din cauza întinericului, a locului viram, a dorurilor, a fundăturilor. Nu se văd, dar ei există. Sînt incluși într-o tradiție de care beneficiază. Personal mi se pare că ceea ce spun eu acum sună a vorbărie goală căci mecanismul sincerității e paradit. Asta simt.

Îmi place să merg cu autobuzul. Anticipes apririle în stație. Ușile clămpăne de fiecare dată în același stil, oamenii se tocesc, e drept, dar mă simt în siguranță, mă simt ca un musulman pe coccașu cămălei, nu mă grăbesc, nu am nevoie de prieteni, a somnolență plăcută mă cuprînde. Nu am de unde ști, dar cred că după fiecare plimbare cu autobuzul, economisesc cam trei ore de somn. Sînt fetele că mama a avut ideea să mă nască la jumătatea secolului XX. Printre armori, agive, crucelade și cai și fi fost extrem de plătisă. Ar fi fost o viață pe care aș fi cunoscut-o eu sentimental că am mai trăit-o cîndva.

2

Catinca M. leștie în fata blăncii să-și spele lenjeria, un laborer amărît cu piciorarele deșelate și deasupra ligheanul cu leșie. Capotul roșu matlașat suficient de larg, aprit după stas chiar deasupra genunchilor, ascundea imperfecțiunile ale trupului care totuși la vîrsta Catinică dădeau o notă în plus de seriozitate, de încredere camnică. Piciorarele deșelate, nedepășite (asa cum îl săd bîne unei femei ce pune mai presus de sine interesele familiei), graful de inclinare a corpului, succesiunea precisă a mișcărilor, sublinia (dară mai era cazul) experiența răsnică.

Deabia cocul, savant prins în flama, fixa momentul zilei. (Cu o mîă înainte de a pleca la noma verșoarei Gică). Era un coc prea nu-stiut, a întimplare, a greșită pozie, un punct roșu pe lăvan, ceva sîmbra în tot cazul.

Oamenii trec și privesc femeia lung (cîți oameni, atîtea onanțe de lung). Și totuși par să rețină numai cocul, amamala Zimbese în barbă... S-a fîenit veșnic... Cu bîsele te obișnuiești mai greu decît cu rîsul. Cîc și în baie are pers-

televiziune

1

Urește ziua de duminică. Urește adina cu de-asta, sărățelele, anuma de căpșuni, mușchiul la Ștefania și varza la Cluj-Napoca, leuzeala asta justificată și para justificată, tranzistoriale haiducile de pe stadion, femeile cu fundul mare și moflurns, stănoase, deosebindu-se cu greu de soldații de gîlă cărora sînt, nici o eleganță în plus, poze și din cauza întinericului, a locului viram, a dorurilor, a fundăturilor. Nu se văd, dar ei există. Sînt incluși într-o tradiție de care beneficiază. Personal mi se pare că ceea ce spun eu acum sună a vorbărie goală căci mecanismul sincerității e paradit. Asta simt.

Îmi place să merg cu autobuzul. Anticipes apririle în stație. Ușile clămpăne de fiecare dată în același stil, oamenii se tocesc, e drept, dar mă simt în siguranță, mă simt ca un musulman pe coccașu cămălei, nu mă grăbesc, nu am nevoie de prieteni, a somnolență plăcută mă cuprînde. Nu am de unde ști, dar cred că după fiecare plimbare cu autobuzul, economisesc cam trei ore de somn. Sînt fetele că mama a avut ideea să mă nască la jumătatea secolului XX. Printre armori, agive, crucelade și cai și fi fost extrem de plătisă. Ar fi fost o viață pe care aș fi cunoscut-o eu sentimental că am mai trăit-o cîndva.

2

Catinca M. leștie în fata blăncii să-și spele lenjeria, un laborer amărît cu piciorarele deșelate și deasupra ligheanul cu leșie. Capotul roșu matlașat suficient de larg, aprit după stas chiar deasupra genunchilor, ascundea imperfecțiunile ale trupului care totuși la vîrsta Catinică dădeau o notă în plus de seriozitate, de încredere camnică. Piciorarele deșelate, nedepășite (asa cum îl săd bîne unei femei ce pune mai presus de sine interese

Slavici și estetica romanului

În monografia dedicată prozei lui Slavici, Magdalena Popescu releva chipul unui scriitor mult deosebit de imaginea consacrată de istoria literară, preocupat de compoziția și procedeele românești, într-un cuvânt de ceea ce azi am putea numi „strategia narativă”, a unui text. M-am întors după un timp în fața unei proiectii exagerate a metodelor critice moderne care caută în operă, de multe ori confirmarea unor premise. Dar recenta culegere din articolele și scrisorile lui Slavici alcătuită inspirat în virtutea unui criteriu, de Anton Cosma, vine să confirme explicit ceea ce Magdalena Popescu deduse implicit din analiza textului: o conștiință teoretică și estetică modernă fiindcă cadrul unei filosofii din nou un termen actual, schite de retorică a romanului realist. Chiar și micro-estetica sa (din păcate neterminată) este raportabilă în fond tot la o practică a scriiturii. Dar care sînt aceste „prolegomene” la o posibilă teorie a romanului? Le vom ordona în funcție de traiectoria sursei de inspirație — structura operei — receptor așa cum de altfel procedeză implicit și Slavici în Estetica adaptând consideratiile generale la specificul românesc și concludându-le cu date din alte scrieri (articolul este, de fapt, o compunere de primul termen al seriei amintite, pentru Slavici, evident, cursa de înnoire a conștiinței realitatei. Dar nu redarea fotografică, nu copia faptului brut, ci reflectarea mediată de conștiința scriitorului, sau cu o expresie din estetica sa „plăsmuirea în sensibilitatea lui imaginii a actului”. Astfel, nu ceea ce în adevăr s-a petrecut, ci ceea ce în adevăr autorul a simțit este ceea ce este adevărat, și estetica adevărată este chiar și lucrurile care în adevăr nu s-au petrecut, ci autorul în adevăr și le-a închipuit, dacă în adevăr ele au existat. Din contră, lista de critice valorare estetică sunt opere care ne înfățișează ceea ce în adevăr a existat, dar n-a existat în adevăr ca iluzie omenească”. Slavici introduce, astfel, o distincție extremă de importantă între adevărul estetic al operei și adevărul istoric, care nu există. Din contră, lista de critice valorare estetică sunt opere care ne înfățișează ceea ce în adevăr a existat, dar n-a existat în adevăr ca iluzie omenească”. Slavici introduce, astfel, o distincție extremă de importantă între adevărul estetic al operei și adevărul istoric, care nu există. Din contră, lista de critice valorare estetică sunt opere care ne înfățișează ceea ce în adevăr a existat, dar n-a existat în adevăr ca iluzie omenească”.

capitul consecvenței și al adevărului în operele sale. Ghita urmează o curbă descendentă perfect motivată până la disoluția finală. De aici se poate deduce și tipul de situație preferată și care, de altfel, generează acțiunea, cea conflictuală. Anton Cosma vorbește de o anticipare a eroului problematic al prozei moderne, dar la Slavici nu personajul este contradictoriu, ci situația în care este pus. Din acest punct de vedere, se apropie de conflictul arhetipal al tragediei antice pe care, fără a-l numi ca atare îl și teoretizează: un eroi condamnat de destin fără posibilitatea de a se sustrage.

„Fenomenule spiritului” a lui Hegel a devenit pentru Constantin Noica un Sfinx căruia filosoful român îi răspunde cu trei interpretări (două fac obiectul volumului: „Neobișnutele întâmplări ale conștiinței” și „Povestea omului cu trei nume”). Pentru ce trei interpretări ale aceluiași autor? „Cartea lui Hegel a devenit adevărul nostru, o necesitate”, nu poți lăsa nesoluționate căile omului, dacă a reușit cineva să le arate”; ignorând o asemenea carte omul se desolidarizează de un amplu discurs explicativ despre „peripețiile cugetului”; pentru C. Noica, opera lui Hegel rostește o perpetuă chemare către descifrarea sensurilor mai adânci. Dar adâncimea gândirii hegeliene își găsește compensația în înălțimea demersului lui C. Noica, demers pe care l-am numit în alt volum „înălțarea și abstracțiunea”. Dacă despre adevărul estetic am discutat în ceea ce privește conceptul de originalitate are la bază principiul consecvenței: „În genere din originalitate este o consecvență a adevărului estetic”. Definiție filosofică la care Noica adaugă o notă de simplitate: „Originalitatea este o consecvență”. Dacă despre adevărul estetic am discutat în ceea ce privește conceptul de originalitate are la bază principiul consecvenței: „În genere din originalitate este o consecvență a adevărului estetic”. Definiție filosofică la care Noica adaugă o notă de simplitate: „Originalitatea este o consecvență”.

Eul căutător ca vitraliu

„Pe tron sau în lanțul poți fi liber, dacă le ridici pină la gîndire”.

Într-un dialog imaginar pretrecut în împărăția umbrelor și conceput de Kierkegaard între Socrate și Hegel (evidențiată opoziția celor două filosofi), opoziția dănește față de sistemul hegelian și admirativitatea filosofului grec Socrate își manifestă nedumerirea în fața peregrin-gigant a maestrului german: „Știi doar că în Polos nu i-am dat voie să vorbească mai mult de cinci minute în șir, iar tu vrei să-mi vorbești pret de douăzeci și unu de volume?” Felicitul că va fi parcurs cele douăzeci și una de trepte ale înălțării cugetului către Certitudinea, își va continua însă căutarea; căci flece răspuns va naște o nouă întrebare, Sfinxul și nemuritor, iar libertatea este dreptul și obligația de a nu minți și de a nu te minți cu vîntul de a fi îndepărtat toate întrebările. În Atena „sfinxul uman” se plimba prin agora și pune întrebări. Nimeni nu-l este îndrăguit să treacă nepăsător și să ocolească privirea Sfinxului sau să aștepte ca Sfinxul să-i sufle răspunsul. Obezăia certitudinii îl va fi purtat pe căminul din lăcrimile tenebroase în cele ale luminii, din labirintul pe căile sigure”, urcînd treaptă cu treaptă, cu orice renaștere spre „...Ce sînt pe lume”.

„Fenomenule spiritului” a lui Hegel a devenit pentru Constantin Noica un Sfinx căruia filosoful român îi răspunde cu trei interpretări (două fac obiectul volumului: „Neobișnutele întâmplări ale conștiinței” și „Povestea omului cu trei nume”). Pentru ce trei interpretări ale aceluiași autor? „Cartea lui Hegel a devenit adevărul nostru, o necesitate”, nu poți lăsa nesoluționate căile omului, dacă a reușit cineva să le arate”; ignorând o asemenea carte omul se desolidarizează de un amplu discurs explicativ despre „peripețiile cugetului”; pentru C. Noica, opera lui Hegel rostește o perpetuă chemare către descifrarea sensurilor mai adânci. Dar adâncimea gândirii hegeliene își găsește compensația în înălțimea demersului lui C. Noica, demers pe care l-am numit în alt volum „înălțarea și abstracțiunea”. Dacă despre adevărul estetic am discutat în ceea ce privește conceptul de originalitate are la bază principiul consecvenței: „În genere din originalitate este o consecvență a adevărului estetic”. Definiție filosofică la care Noica adaugă o notă de simplitate: „Originalitatea este o consecvență”.

petru înfruntare între idei deosebite vizînd această temă, privită însă cu alți ochi, puteră constituie și drumul reluat neîncetat de la senzație la percepție și de aici la intelect și mai departe. La capătul fiecărui drum se mai adaugă o lespede, iar pelerinului ce reia neobosit drumul îi se pare că umbra în urma crîva ai cărui pași îi mai aude.

Dar e libertatea fiecărui de a reface drumul, libertatea regisirii omului în om și a „hucurii de a gîndi”, de a se căuta pe sine și de a se exprima. Gîndul intim e acela al propriei identități, al propriei regisirii în tensiunea individual-generale se reliefează tragediile eului în păstrarea identității. „Omul ales”, respins, a acceptat, ca să fie de este, și observî în el tocmai expresia individualității lui chiar atunci cînd el consimte naturii generale a omului”. Desi împlinește firească între general și particular, cuajul eului să devină om — individualitate, cercetări, de regulă nesortite izbînde, su căut suprimarea veletății individuale, curmarea „perversiunii individualității”. Ieșirea din anonimului celor mulți nu fusese decît apariția monarhilor, o acum fiecare își afirmă individualitatea, nemaicostînd o crimă de a fi cîntărit. După o frumoasă frază, cînd în zidul închisorii noastre am reușit să facem o spîrtură, din turnurile învecinate ne întîmpină nu semne de iubire ci priviri de ură. Seta absolută de reconoaștere se încheie „în clipa cînd unul va fi recunoscut (...) și se cupune”. Năzuința omului a fost de a fi el însuși, desigur, dar nu dispune de mijloace infinite pentru a se exprima; ne revin în memorie cuvintele lui Algeonor din „Lăsa Daedali”: „Nu silim noi oare gîndul nostru să semene cu cel al oamenilor celorlalți, ca să-l înțeleagă și el? Și dacă se simte că nu-l înțeleg, mai e al nostru și în ce bun să ne chinăm cu să-l spunem?” Paradoxul inefabilului rămîne fără răspuns, căci orice răspuns s-ar transforma în alte întrebări și necuțurător ochii Sfinxului.

Gîndul hegelian descrie în termeni abstracti istoria conștiinței de la participarea sensibilă la urmărirea ideii sale absolute. Hegel nu a sursit de „complexul lui Socrate”, mai întîi pentru că în filele cărții se poate regăsi oricine sau își poate refăce propriul demers cognitiv; apoi nu a crezut nici în „oralitatea coexistență cu vesnicia”, ci a crezut și a știut cuvîntul scris. Asupra felului în care înțelegea cartea o dovadă grăitoare o constituie re-facerea relatarea demersului hegelian în alți termeni de către C. Noica. Gîndul său filosofic se înalță maiestros relevînd o tentativă sigură susținută de un limbaj simplu, dar mîrșit în simplitatea sa, cu o neabătută forță expresivă.

A refăce demersul hegelian în fluiditatea sa e o plîră de încercare în fața căreia există doar izbînda sau eșecul. A revărsa lumina în meară doare Sistemul și o pică la care poate accede doar Intelputul, cel ce nu aderă la Sistem și nu-și osifică gîndirea, căreia dimpotrivă îi tre-buie redată eterna curgere, mobilitatea care îngăduie ascuțit gîndului speculativ să se deplaseze subtil și surprinzător nuanțat. De aceea privire nu se înalță spre ferestrele monocolor, ci spre vitralii, acele mirifice combinații de culori ce redau nuanțele cele mai neabătute. La fel și gînditorii cei mai cutzători a căror aleasă costie filosofică vibrează ca un imenș gong a cărui unică notă este suveranitatea gîndului filosofic în expresia sa cea mai pură. Științea toare asemenea unui silex gîndirea lui Constantin Noica amintesc de filosofia presocratică ce dă imbold omului spre meditații fundamentale, dorință care este statornic, inclînd elanul de cunoaștere, stimulînd spre noi unghere ale necunoscutului.

Bogdan Mihai Mandache

CRITICA TOTALĂ

Îndepinirea funcției mediatoare, implicit valorizantă și ierarhizantă, alfel spus, înfățișarea propriului statut ontologic, dresăre de racontare a narativității la deținere a conceptelor estetice și a procedurilor de atelier cu determinări neîndolnice în realitatea socio-spirituală și în structura intimă a talentului. Înmulțirea metodologiilor critice se pliază, asadar, generativ pe diversificarea sistemelor ideologice, care guvernază zămislirea operei de artă, și a tehnicilor de creație. În istoria literaturii și în aceea a criticii, epocile, curentele și orientările artistice punctează, deavînsîndu-se reciproc, tot atîtea halte paralele și aproape conconitente. Dacă în perioadele frîmțite de spectaculoase răsturnări istorice mari creatori sînt aceia care revoluționează vechile perimetre ale artei pentru a răspunde exigențelor contemporane, în momentele de acalmie, critica instituționalizată este re-asezată în rolul de interpret al creației. În perioada acestei finalități, demersul interpretativ integrează universurile autonome, încheiate cu ajutorul ficțiunii, în circuitul valorilor intelectuale prin explicitarea complexă a genezei și a semnificațiilor în raport cu spațiul și timpul estetic, fundamentul metafizic al creației. Întreruptă la actul critic de-a lungul secolilor. Din aceeași relație dialectică, literatură — conștiință valorizantă, descinde și critica totală.

Cu ani în urmă, în literatura de specialitate, revigorată de trumpei înnoitoare, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeosebi în sfera tehnicilor narrative proprii noului roman, ajungîndu-se, spre exemplu, la scriitura în statură maximă, se vehicula cu anume stîrnit conceptul realismului maximal. Se certifica în acest fel, la nivelul teoretic și al creației sensu stricto, aspirația scriitorilor de cuprindere totală a realității. Înedit în fond, mai puțin în expresie, formularea amintesc de realismul integral care postula în secolul al XIX-lea, în linia Balzac ori Stendhal, viziunea estetică a realității literare și obiectivarea absolută a scriitorului față de materialul utilizat. Realismul maximal, în schimb, stătuază programatic considerarea lumii întregi drept relativistă prin excelență, întrucît precum pînălor subiectivitatei creatorului. Numeroase încercări, pe direcția acestei poetici, s-au consumat îndeose

Atelier literar postă redacției

T. CUVIARI: Nu mai stăm cum arătau paginile anterioare, dar cele de acum dintr-o bună posibilitate în "Biografie". "Cintec" pentru întarțirea iubitei", "Epistolă" pe care sperăm să ne puteți desfășura cât mai deplin. (Comunică-ne și semnătura dv. definitivă).

EOASTHUS CANTEMIRA: Facultăți lirice neîndoielnice, dar potopul metaforic dezlănțuit, derlant, împingând lucrurile să se așeze coerent într-o structură (o idee, un gând, o imagine etc.). Încercați să mergeți către o linie mai simplă care, cu siguranță, va pune în valoare mai bine însușirile dv. (inclusiv fantezia). Și reveniți!

DOR DE SOARE: "Însușindu-mi în întregime..." — ziceți, dar textele (mai ales cu nicio dată) în mod brutal afirmativ (v. de pildă, "monumentala", "Ce-aveam să fac" etc.). Se pare că nu puteți depăși nivelul dv. obișnuit, lipsit de perspectivă.

E. KOSA: Trimitteți fragmentele pomenite și alegeți-vă un pseudonim pentru "poșta redacției" în afara numelui real, nu putem purta corespondență).

OVIDIU FLORENTIN: Prea multe plăceri — rezultat al unei producții exagerate de abundență. Către noi nu trebuie să mergeți drumul spre calitate, spre cele mai bune rezultate. Citeva poezii amintesc încă de unele apăsătoare, care se cer însă valorificate mai exigent, mai concis. (Trat "Înaintea de cuvânt", "Vie călească de soare", "Formule pentru spirit").

CATI COSTEA: Manuscrisele dv. nu sînt decît parțial descifrabile; retrimiteți-le bătute la mașină.

V. IONESCU: Ne-au plăcut mai mult: "Pasagerul clandestin", "Prietenie", "Călușura", "Tremul de persane", "Umbră zburătoare". Pe curând.

DOINA B. O.: Sînt unele semne de poezie, încă vagi decontat; dar, din puținele pagini trimise, nu se pot trage toate concluziile.

V. M. AGULESCU: Un început de promisiune, în "Joc", "Alfa", "Sîngerație". Să vedem ce mai urmează.

DORA F.: Există reale însușiri, dar compozițiile sînt încă tulburi, greoaie, insuficient deconitate. Ca un exemplu, încercat, stufos, contuz. Considerațiile licide, perturbate, din scrisoare, înseamnă o garanție în plus pentru o evoluție favorabilă. (Ne-ai îndalnat mult recurgînd la o mașină de scris — fiecare text, separat, pe o singură față a filei).

R. ROCA: De la o vreme, ați cum părăsit făgașul dv. de la început, ați devenit promițător, și ați alinaat din ce în ce mai mult pe poezia încercată și infundată a "dărilor". Se zice pe la noi (și pe la dv., desigur): "Ori te poartă cum îi e vorba, ori vorbește cum îi e portul". Deocamdată, prea puțin de semnalat: "Trunchi" și, oarecum, "Pe vînt cu părul negru".

V. SOARE: Sînt, în masivă culegere, intr-adevăr, eterogenă, înegălit, și 10-15 pagini de poezie, mai ales în genul confesiunii directe sau indirecte, grav "prelucrat", comentariul lit-vresc, intelectualist, pretios, cum ar fi "Reminiscentă", "Rosemary", "Sangvină", "Sete", "Plus", "Vezbum", "Rugă", "Absență", "Miez de octombrie" etc. Teoria cu "rigiditatea și uscăciunea pot fi ale vieții" etc. nu prea se ține... Aici se ascunde cumva și eroarea unei "arte poetice" imaginată ca un comentariu.

taru-reportaj imediat, fidel, al vieții, ca un serviciu-obșnuit, de cronicar. Opțiunea e mai complexă și mai tainică și nu se află întotdeauna și în întregime sub un control lucid, rațional. Decantarea e un proces de durată, de sedimentare, de gestație, care nu poate fi grabit, brusc, fără riscuri. De aceea scriem, deobicei, sub semnul unei porunci lăuntrice irezistibile, atunci cînd "trebuie" și nu dintr-o obișnuită mecanică de cronicar-grefier, sau dintr-o grabă etnică și superficială (uneori, cu efort și suferință). Și așa mai departe. Pe aici, pe undeva, se află, credem, și problema dv. Nu!

V. I. Șentilescu, Lerianta, Florin Danu, Dan Vaunon (mai bine, în "Cinegetă"), Taya Leseu, Nelu Popescu-Brăila, Măara Maria Ghinescu, Lucian Craițaru, Ioan Iepure, Iurum Niculae, Antileira, Constantin Enănuș, Irina Tudose, Gavril Băle, N. Carliana, Stela Crieșevici, Gh. Gh. Vasiliache, A. Elena, Octavian I. Vlad, Constantin Mutaș (ceva, în "Instantaneu" I), Adriana Florea (un început, în "Stau"), Zamolxiș: Încercări de nivel modest.

Ioana Crețu, Corina Vornic, Ștefania I., Mirela Pascariu, Vasile Ștef Pălășanu, Dinu Matei, Cornelia Armina Marcu, Constantin Basarab (ceva mai bine, în "Fantastice simfonie de trupuri"), Oraj după explozie," "Pierdutul tărîm": Nimic nou!

MANUSCRISE NEISCALITE: "Imi ești dragă", "Gînd de mîrire", "Cînd eram copii" etc.

Geo Dumitrescu

N.R. Manuscrisele nu se înalță.

Singur

Alinzi de brumă și ploaie,
ca-ntr-un erotic rit
copacii se desfoară.
Cînd treci nici măcar
n-ai trecut nici măcar
cîteva luni,
cîteva zile,
nici măcar cîteva clipe...
ce mult e totuși
de cînd te așteptam
în mijlocul iernii
cu zăpăd în miini
și miinile mele
luminou sufletul tău
ca două torțe

Minile

N-au trecut nici măcar
de cînd te așteptam
în mijlocul iernii
cu zăpăd în miini
și miinile mele
luminou sufletul tău
ca două torțe

La marginea pădurii

Pădurea mă privește cu milioane de ochi
pină îmi destamă echilibrul interior
și nu mai știu ce să fac: să lupt și
sau să mă delos și să mor.

lerburi, liane, fașnete absurde...
ca un dangăt de clopot subteran
și o sulfura exotice, din larg de mare,
sub noaptea care vine cu pași de catran.

Apăsări dinăuntru, apăsări din afară,
cama mi-e pe dos răsturnată,
sînt un colet lipsit de importanță
învelit în hirtie mată.

Cuvintele toate mi s-au frînt pe genunchi
ca niște vreoșuri negre, uscate,
șarpi imposibil mi se sula pe șira spinării,
le duc ranțele grele și ude în spate.

Mi-e frică de tot ce nu s-a-nțiplat încă
— sentimente care mă privește piezis.
Imi vine să mă ridic și să fug înopoli
prin ani, pe lângă umbra, lîrzi.

Pădurea întuiește și ride scălbim,
pașajul risului mă loie-n bucuți, mă
șif fantomatic... Taina dispore
ca un tablou care fuge din ramă.

Pădurea mă privește intens cu milioane de
ochi verzi,
un lilac vine și-n păr mi s-aniță,
înțeleg că viața nu mi-a fost decît
un cîntec cîntat în surdina.

EMIL GAVRILU

MIHAELA COSMETO

Stup suspendat

De căldură
porii lucrurilor se făcuseră largi ca țera
cîrcule albine aducînd
la suprafață miera abiastră
o materie, depozitînd-o în stupul
deasupra capetelor noastre, încordate
zozle soarelui de pară pămîntul
răsucindu-se
era cheia viării,
o mină-nmănușată apropiu arcului, toate
securile se infogeară în butucii
de iarba, de piatră, de lemn,
se rastogoleau capetele în timp
ce neobosite albine strîngeau miera
din trupurile noastre deosemeni.

G. SMEOREANU

Estetica plînsului

Să vezi cum se topește-un inger
în ceoară-ăntora lumii
proza vine în galaxia și originală
capli în cupetele de crin
să-l vezi arînd pe-un rug eretic
aprin de frumusețea-i pură
descintele rar, cuvînt ermetic
blestem dinții lîrzi mărșă
s-ar naște-atunci e lege nouă
și m-a-și simți cuprins de vină
și-un tremur încercat de rîu
cî aduna sub pleoapa lîrzi.

A. A. IOSAN

Simona Petrescu: „Nuntă la Săpința”

Hipnoclepsidra

Ocheanul biologic
a fost una din primele invenții
lucru care privește se scurgeau
fucul în tubulul polipoid
modificîndu-și permanent
dimensiunile
fenomen care provoacă o
neplăcută agitație beneficiarilor

ulterior
membrana vibratoare a ocheanului
a fost înlocuită cu transparentă
superioară și impenetrabilă
denumite generic
ochi.

ION NEDELCU

Antiteza

N-ai dezmiardă, de n-ai și să blestemi,
Surid numai acei care suspină,
Și n-ai zîmbi, de n-ai li lost să gami,
De n-ai fi plîns, n-ai duce-n ochi lumină.

Și dacă singur rana nu-ți legal
Cu mina ta, n-ai unge răni străine,
N-ai jîndi după un colț de roi,
De n-ai purta un strap de iad în tine.

Și nu te-nolți de jos pînă nu carți
Cu fruntea grea în pubereaa amară;
Dacă învii în cîntecul de azi,
E-c-ai murit în lacrima de-eseară.

R.I. DRAGU

RESTITUIRI

Un dascăl de altădată

În categoria cărturarilor noștri care au contribuit la progresul societății și culturii noastre face parte și Ion F. Buriceanu. Născut la 1 ianuarie 1880 în satul Unirea din județul Ialomița, activist în mișcarea națională, membru în comitetul Bărbăntului, și-a dedicat întreaga activitate după obținerea licenței în litere și filozofie la Universitatea din București, ca lector, școlii. Pentru el școala a fost un altar al muncii și omeliei, catedra făcînd parte integrantă din structura sa. Dilectul pentru modul cum s-a comportat în școlă și în viața publică, i-a acordat, cu pricelele sărbătorii sale, în 1937, pentru cei treizeci de ani de activitate în serviciul școlii secundare, cea mai nobilă distincție, aceea de „cavalier al cîrții”.

Îmbrăcînd toga dascălilor, I. F. Buriceanu a funcționat mai întîi la liceul Matei Basarab din București, apoi la Căldărași din 1910 pînă în 1927 și apoi din nou la liceele bucureștene: „Mihai Viteazul” și „George Gh. Lazăr”. În toamnă anulii 1941 cînd s-a pensionat, s-a stîns din viață la vîrsta de 64 de ani, la 25 iunie 1944, lășind în urma sa sincere și dureroase regrete atît din partea colegilor cit și a foștilor săi elevi.

A muncit la catedră peste treizeci și cînd de ani. A fost un dascăl distinct, sobru, un autentic intelectual și un adevărat om de seamă. Lîncea sufletului său se putea citi de la prima vedere nu numai în privirea sa vie și scintiletoare, ci și în tîmna sa. Dobîndise un prestigiu didactic pe care l-a păstrat pînă la moarte. Viziunea lui asupra vieții nu s-a oprit la nivelul înțelesului, ci a urcat la nivelul pedagogic este rezultatul unei munci stăruitoare și a înțelegerii naturii umane. Marele fluxiu al omeliei sale s-a revărsat în opera sa didactică și scriitoricească. Pătră ceva din aura măreșcoasă. Noi care l-am cunoscut ca elevi și păștăm un cult pentru noblețea și seriozitatea așăse cu o discretă secretarionă.

Ion F. Buriceanu a făcut temeinice studii umaniste la Universitatea din București. Creșcut în cultul muncii științifice a devenit el însuși autor al unor numeroase și prestigioase studii și lucrări, servind astfel cultura românească pe domeniul din cele mai diferite. A fost pedagog, logician, literat și etnopsiholog. Acel ce se vor ocupa de aceste domenii ale științei românești nu vor putea omite contribuția lui I. F. Buriceanu la sprirea calitativă a patrimoniului nostru cultural și nu vor putea să uite că acest dascăl, cu o înțuită demnă și posesor al unei culturi de specialitate, care ar fi putut onora orice catedră universitară, a scris numeroase studii și lucrări, apreciate favorabil, de însemnați oameni de cultură, la apariția lor. Nu vor putea să uite că el ne-a lăsat o „Didactică logică” (1935) singura în lume la această dată, și o lucrare de cca. 300 pagini: „Elemente de psihologie și pedagogie militară” (1932), unică la noi, iar pentru tineretul școlar cartea care ar putea sta astăzi cu mîndrie pe masa de lucru a profesorilor și a profesorilor: „Serisul Terțiu” (1928). S-a ocupat de problemele de parapsihologie în atît de mult comentata lucrare „Misterele sufletului omeneș” (1934).

I. F. Buriceanu s-a întrecut pe el în ultima parte a vieții. Măstăca și-a lăsat aparția și E vorba de „Sufletul românesc” (1944), tipărită la

Casa Școlilor, carte care îl situează în rîndurile etnopsihologilor români și în care el elogiă, cu argumente social-politice și culturale, hărnicia, însemnitatea și devotivitatea unui popor care a străbătut atîtea etape vitrege în istoria sa. „Jurnalul său de război” („Pe margine de prăpastie” (1938) este un aspru rechizițiu la adresa ucelora care n-au înțeles pe deplin costul participării noastre în primul război mondial. Cartea respectivă, o zguduătoare viziune a epopeii naționale, străbătută de la un capăt la altul, de spiritul adevărului, dezvăluie emoționant filul acestor cîrinci război de unitate națională în care țărîni „trănim”, cum spune Buriceanu, s-a acoperit de glorie.

I. F. Buriceanu la vîrsta de 30 ani a făcut parte din comitetul de constituire al „Societății române de filozofie”, alături de C. Rădulescu-Motru, D. Drăghilescu, G. G. Antonescu și C. Antoniaș și a publicat în revistele de notorietate ca: „Săptămîna politică și culturală”, „Revista de filozofie”, „Revista generală a învățămîntului”, „Revista de pedagogie”, „Universal Literar” și altele.

Drumul parcurt de I. F. Buriceanu a fost lăuzit de un diction care l-a urmărit toată viața și pe care îl amintim tineretului nostru studios, care să le fie ca un fir conducător în

„Valea Crișoavei”, „Fidelitate”
vîlăz: „plăcerea de a munci”. Și de aici și o obligație pentru toți: prima datorie ce ne împune dragostea de țară este munca. Dar Buriceanu a avut o viziune și mai largă a vieții. Pare că l-a cunoscut bine pe Kant, care vorbește de o pace eternă, pace care se poate realiza, cum spune I. F. Buriceanu, decît cînd omul, va deveni un cetățean al lumii.

Îmaginea memoria acestor cărturari intrucit activitatea și operele lășate de ei au contribuit plenar la îmbogățirea spiritualității românești. Și îi venerăm pentru că au avut meritul incontestabil de a fi știut să vadă mai lîmpede și mai departe decît alții, că au crezut nețărmurî în destinele neamului nostru. Cu astfel de rădăcini puternice ancorate în matricea românească putem avea și mai multă încredere în viitor.

Ioan N. Vlad

În limpezimea codrilor

Urmare din pag. 1

REFLEX

ma vînturilor, iar precuț vîgheș și sfîncie din cînd în cînd lemnul într-o ceremonie în care, prin fum de cădelniță, se zăreau și puști. Și cu această — a doua întâmplare — boțozii armelor, lucru grozav pentru oameni, așa ceva nu se mai pomenise, pădurea din pară a răsunat dintr-o dată de clopote și tr-o dată de clopote și s-a urlat ca și cum se învîntă de ce. Ciudată fîntia preutul acesta și în pădure parca avea o voce și subția copacii, și în mîlăia în sus, vreme în care cădelnița umbra peste arme și fu murit care se răcea dintr-o impresia înscuscat ceva chiar atunci, ba chiar că toate armele au tras și s-au descărcat singure atunci, de-

ur. El era, adică el fusese, astăzi la strană, ceremonie în care, într-un fel, îl și privea. El urmărea de data aceasta zăua, tot așa cum în nopțile calde, cu lîună, îl urmărea de acolo de sus de pe virful dealului și îi lăsa să se apropie, întinzîndu-le apoi o capcană a fugii și o întinericului, care-l înghitea prin păduri. Întregi la locul cu pricina, vîntorii l-au găsit pe bătrînul preot în genunchi în mijlocul armelor și înclinîndu-se în fața celor doi corzi. Vîntorii bătrîni rîdeau cu înțelegere, vîntorii tineri dădeau semne de nervozitate și, din botozul armelor acelea, ei dăuseră că nu se mai poate și că ursul tre-buie totuși vinat. Ceea ce era o rea scîntelire și o prevestire a nimic bun. Vîntorii bătrîni se uitau cu milă la el, dar și cu neputință și cu un fel propriu al celui care în cele din urmă s-a delegat de ceva și se simte lertat. Ce să facem, păreau a spune el, not am dus-o așa pînă acum și am îmbrățișat odată cu ursul, într-o bună înțelegere și o-crotire. Poate că voi veți trăi altfel... Și zăduriile nopții se surpau undeva în întuneric și înăpăia lor și erau de pe dinlăuntru cuprinsii și izgoniții de o ciudată, strană filnță parcă, o făptură și înaltă și plină de suferință și îmbrătată de glorie, păgînă și supușă, totodată, dar stăpînată peste tot ce se învînta jur împrejur și se lăsa ca adormită, logănată pe noștii, primă-n amîntiri și prădată, jefuită de tot ce era al său, ca să îl se scurgă altora prin vine apoi un sinze mai aspru și bolovănos.

Urmare din pag. 1

personalitate foarte puternică, în care spiritul și ființa materială se aflau pe cînd într-un joc izbitor de contraste, zărist imediat și scînteilor, orator de mare spontaneitate și forță de seducție, figură complexă, capabil de impulsuri violente și de revărsări abrupte de poezie, socialist cu merite însemnate în dezvoltarea mișcării muncitorești între 1883—1905 — perioadă de intensă efervescență teoretică și transformări calitative ale acesteia.

Cei doi autori cultivă tipul tradițional de amintiri lînzînd și reflecția înțelegătoare a epocii. Dincolo de informațiile concrete pe care le conțiu, amintirile celor doi autori sînt purtătoare ale unui ales mesaj educativ, tînră generație de astăzi putînd găsi în ele sensuri și „modele” corespondente. În multe privințe, aspirațiile și idealurile lor — înțelegătoare și deosebit de înalte — sînt în mare măsură recomandate de căldura tineretului nostru, generațiilor de azi și de mine.

La început de republicare lor este cit se poate de binevenită și de fapt rînduire de mai sus sînt prielivite de apariția Amintirilor în colecția „Memorii” a Editurii Eminescu. Ediția este îngrijită de Aristida Avramescu; Cuvîntul înainte și notele aparțin lui Tiberiu Avramescu. Ea vine după cunoscuta ediție „Amintiri literare despre vechia mișcare socialistă (1878—1906)”, Editura Minerva, 1975, pregătită tot de Tiberiu Avramescu.

Această ediție a devenit o lucrare de referință, prin bogăția și varietatea informațiilor, prin acuratețea cu care a fost întocmită. Este regretabil, oarecum, că ea nu a fost suficient remar-

Mișcarea socialistă în focarul amintirilor

ceretările conașterea fenomenului cultural și literar românesc de la sfîrșitul secolului al XIX-lea.

Dincolo de informațiile concrete pe care le conțiu, amintirile celor doi autori sînt purtătoare ale unui ales mesaj educativ, tînră generație de astăzi putînd găsi în ele sensuri și „modele” corespondente. În multe privințe, aspirațiile și idealurile lor — înțelegătoare și deosebit de înalte — sînt în mare măsură recomandate de căldura tineretului nostru, generațiilor de azi și de mine.

La început de republicare lor este cit se poate de binevenită și de fapt rînduire de mai sus sînt prielivite de apariția Amintirilor în colecția „Memorii” a Editurii Eminescu. Ediția este îngrijită de Aristida Avramescu; Cuvîntul înainte și notele aparțin lui Tiberiu Avramescu. Ea vine după cunoscuta ediție „Amintiri literare despre vechia mișcare socialistă (1878—1906)”, Editura Minerva, 1975, pregătită tot de Tiberiu Avramescu.

Această ediție a devenit o lucrare de referință, prin bogăția și varietatea informațiilor, prin acuratețea cu care a fost întocmită. Este regretabil, oarecum, că ea nu a fost suficient remar-

ca și că cercetarea istoriografică pare să nu beneficieze din plin de ceea ce poate oferi o asemenea culegere.

Această tîntă științifică răspîndit exigențelor dorite, același aparat de note lămuritoare, sobru și precis, are și ediția de față. O observație se impune însă. Autorii ediției se puteau foarte bine dispensa de prima sută de pagini (aproximativ) din amintirile lui Ion Teodorescu, acestea care privesc copilăria zărlăstul. În fond nu comunică cine știe ce pe plan științific — singura rațiune de a fi a unor amintiri despre copilărie — și nici nu exercită o atracție stilistică specială.

Se observă, de altfel, cu ușurință că amintirile lui Ion Teodorescu sînt scrise de un zărist, „dintr-o bucată” — cum se pronunță el, de cineva care preferă materialitatea faptului concret și comunicarea directă, cu caracter oral. Cele ale Izaabei Sădoveanu sînt mai meditative, mai „filozofice”, mai conștiente am spune, cu o tîndă mai pronunțată de himn. Evident, sînt din această cauză mai discursive și pe alocuri pletorice. Tiberiu Avramescu le preferă stilistice și au, realmente, părți care îndreptățesc o asemenea susținere.

Este de reținut că amintirile nu privesc exclusiv mișcarea socialistă și figurile ei. Sînt evocate și alte împrejurări, alți oameni, alte fapte. Remarcabile rămîni paginile lui Ion Teodorescu despre psihologia țărînilor la început de veac — adevărate și profunde în esența lor. La fel, demne de interes sînt gîndurile Izaabei Sădoveanu despre Constantin Stere. Sînt de fapt o radiografie pătrunzătoare a structurilor interioare a personalității cunoscutului poporanist.

În sfîrșit, nu putem încheia înaintea de a fi remarcată utilitatea amintirilor pentru orice demers în domeniul istoriei presei. Deosebite referiri la publicistica vremii — mai ales socialistă și de orientare democratică — la fărîșurile și precupățile ei, fac culegerea indispensabilă acestui domeniu.

*) Ion Teodorescu: „Din lumea umbrelor”; Izaabela Sădoveanu: „Sufletul altor generații”, Amintiri, Editura „Eminescu” 1980.

Simona Petrescu: „Sărbătoare”

CENTENAR

Guillaume Apollinaire
Romanța celui rău iubit

IN ROMĂNEȘTE DE C. D. ZELETIN

Lui Paul Léonard

Prin '903 îmi pare
Romanta asta o citam
Dar că iubirea mea își are
Oglinda-n Fenix nu știam
Iubie-n zori și seara moare.

Prin Londra-nu-n amarg
cu ceață
Am întâlnit un derbedeu
Leii iubirea mea la față
Și m-a privit așa că eu
Simții rușinea cum mă-înghețată

L-am urmărit în seara aceea
Cum fluiera de nepăsări
Pe străzi părea că trec îndei
Tăiată undă-n Roșii Mări
Eu Faraonul ei evrei

Să cadă zidul-le-n neștire
De n-ai fost tu iubita mea
Eu sinti peste Egipti aște
Tu sora-soață oastea sa
De nu-mi ești singura iubire

La colțul unei străzi arzind
Sub focurile din țatade
Râni ale ceșii singerind
Prin car' se tîrnieu țatade
Femeia-mi se ivi pârind

Cînd ei cînd țiară de caveră
La git cu vechiul semn știut
Ieșea hăntă din tavernă
Atunci eu am recunoscut
Mîncina dragostei eterne

Cînd fu în țară să revie
Ulise mincia înțeleptă
Văzu cum cîmbe-l mai gîta
Și cum nevasta îl agăpăta
Luerind-a grea fapăciată

Regesul se al Sacantolei
De-aiete biruință sînti
Se bucură zăind-o pâlă
De așteptat e-un pui maulă
Al unei căpărie-n pașala

Îi fericeam pe-acești regi cînd
Amorul fals și-acea gazeală
Pe care luc'o pari în gînd
Cîmbe-lu-si cu umbra înțelă
Nefericit-u-sa pe rînd

Regrete voi în țad țemci
Ulțarea fle-mi țară țortia
În schimb pentru-un sîrui al ei
Si-ar vrea țai țregii lumii
mașrica

Vinzînd și umbra lor de sei
Am hibernat în lung țremci
Renascî țoarele de Paste
În pîștel meu mai sîd decîi
Cel țatrușei de la Felbasta
Ce schingînîți n-au fost sîi

Memorie frumuscă năvă
Îndăjuns am navigat
Pe-o apă mai curînd curavă
Îndăjuns am divagat
Din zori în seara trist-suară

Adio țals amov în care
Întrevășu pierduta-n țări
Pierduta mea iubire mare
Mai an prin țeione țări
Fără să șper că mai apare

Lactee cale albă soră
Cu albe rîuri din Canaan
Cu-al țrupul țetelor ce-adoră
Vom înota morți cu elan
Spre-a altor nehoșe horă

De-un alt an îmi aduc amînte
Cîntam în limpezi zori de-april
Al hucuriei val țierbinte
Cîntam iubirea-n ton țiril
În anotimpul ei țierbinte

Aubadă cîntată acum
un an în loc de
Laetare

E primăvară dragă Paște
Hai la plimbare-n verde cîng
Cotodăceala-n curți renaște
Pe bolții zorii roze string
Iubirea-n orice loc te paște

Vin Mart și Venus înapoi
Și gura țarăși îl-e nehoșă
După țăruturi prin țăvoi
Sub roze-n țoșnet se adună
Zeii rozii ca să danșeze goi

Tandreeța mea binecîntată
Al înfloriri ocean
Dunășă-l țirea și e sfîntă
Și fluiera în codru Pan
Iar umedele broaște cîntă

Sînt morți de-a-binele mulți țel
Deasupra țăcîli țunzi se țring
Isus Pan Eros pin' și ei
Moțanii miănu-n pîng
Pierdut într-un țaris țemei

Eu care țtiu vechi cantilene
Cîntări de țimp cîlătorit
Îmmuri de țelav către murene
Romanța celui rău iubit
Și cînteece pentru țirene

Desen de Henri Matisse

Zdrobind eterni arghiraspizi
Zăpada-n scuturi argintate
Fuți de dendrofori țibizi
Găzri primăverii așteptate
Ce-a și suris cu ochi splenđzi

Iar eu am înima-n piept eîț
Un cur de damă damascînă
Iubire te-am iubit atîț
Și-atîț durezza azi mă-încînă
De șapte săbîi doborîț

Cu șăbii de melancolie
Fără dantele și-înfloriri
Înțipe-n piept și-o nebulă
Mă-împinge spre nenorociri
Cum mi-ai țori uitarea mie

Cele șapte săbii

Iniții-l din argint hălăc
Cu nume-înflorit Pălina
Tălu-l cer de iarnă-avan
Iar țoarță crudă țibellă
Făcîndu-l a murit Vukcan

A doua șăbie-l Nouhosse
Un cureușeu de țeruri țecl
La nuntă țelav adușă
Tăiat-a Be-Rieux țreizecl
Și l-a dat țestre Carabosse

Nu mai puțin un țhibriap
A țreia țleu e de țemeie
Zis Lui de Faltin țroșap
Pe-o cuperțură pus să țecl
De Hermes Ernt cel țit un țnap

A țatru Malurena este
Un țluviu țerdu țurdu
Își țealță-n ei țemel țealete
În țeri iubitul țrup țgelhiu
Vîșlășii cîntă o țoveste

A cîncea Sante-Fabeu în vînt
E cel mai mîndru din țuioare
E-un țhiparoz de pe-un mormînt
Căd țatru vînturi cîlătoare
În noții la țoala-l de țoc țfînt

A șasea e-un metal de țlorii
Prietenul cu țimii de țis
De țare mă țepară țorii
Adio țier ca-ntr-un țabis
Cocoșii țanfărele-aurorii

Și-a șaptea ce ț-a țostovii
E a țemeie țoșă țmărită
Mă-nchin la ultimul țerit
Ce după ea țeche-ă țnărită
N-am cunoscut-o N-a țosîț

Lactee cale albă soră
Cu albe rîuri din Canaan
Cu-al țrupul țetelor ce-adoră
Vom înota morți cu elan
Spre-a altor nehoșe horă

Cum vor ei țracl în univiers
Prin țuzica din țer ne-ndrămă
Făcînd cu țrăbușul țiers
Șă țoace ameneșca țumă
Pe-o țobirine-n țens țivers

Destinelor țmisterioase
Voi țregii țimite cu țierei
Voi țtelelor țidîțtoare
În țari țățămice țemei
Deșertu țis țespezi de țutare

Lui țopolă țhîrîmul țrin țregent
Rețatele-l două țopșii
Le țlinge-n țabat țviolent
Cînd țize de-aur țenrici
Curg țatropiți de-un țremur țlent

Îngă-n un țeastel țără țtăpînă
O țuntre cu vîșlășii cîntînd
Plutea pe țac și-o albă vîină
Tăia țuh țremuratu țvînt
O țebădă țmurînd ea țîină

Un țege-n alba apă țreată
Ș-a țneacă și-apol țubavă
Cu țolția țchimbățoare-n țată
Pluți țînă țajune țgrav
La țărm să țoarmă țără vîată

Dar țunle țolară țlără
Pe țare țegetele-mi țard
De ție țmelodios țăřăřă
Eu țat țarisul ea un țard
Ce-n țecl la moartea nu țaspiră

Aici țînt țimîneții țetere
Ștrăvechi țlasnele de țaris
Se-aud în țebot țrin țerți țerme
Iar din țaleoane țlori de țis
Șau țurn țisan să se țroșterne

Șeri țete în țaris de țin
Verzi țrin țelectrice țăpale
Pe țortăți de ține țin
Și țuzleț țirneșe țramvaie
Cu nebulă din țmașin

Prin țafenele-n țum țrîț
Tizani țubirii țpun țoveste
Șifnane țușii cu țori ță țit
Dau țvon și-n țtră țtețe-aceștea
Feti țu ce țe-am iubit alț

Eu care țtiu vechi cantilene
Cîntări de țimp cîlătorit
Îmmuri de țelav către murene
Romanța celui rău iubit
Și cînteece pentru țirene

Șchiță de Henri Matisse

Melancolia literaturii

REPERE

În lumea propusă de Maurice Blanchot în "Spațiul literar" este un spectacol... Melancolia literaturii este o stare de spirit... o căutare a sensului...

Putem uita agădar pe o altă țreantă a țecturii... Melancolia literaturii este o stare de spirit... o căutare a sensului...

Cleopatra Lorințiu

Maurice Blanchot: "Spațiul literar", Editura "Univers", 1980. Traducere și prefață de Irina Mavrodin.

REVISTA STRĂINĂ

VOLUMUL ale țovarășului Nicolae Ceșugescu... LA VIERNA, societatea "Dunrea... LA EDITURA "Exploziție" din Leipzig...

fant de Mont-Salvat", Nella Bielecki... PREMIUL RENAUDOT... ANNA SEGHERS...

SPORT

Refuzînd ospățul de aur

Deșevîndu-și țoveste, țoarmă țoară țurțoane cu umbră nevidențată... Refuzînd ospățul de aur...

care ne țnem de țlesteme țlonde, țrofeții neșigleu și țragăte neagră... Refuzînd ospățul de aur...

Fănuș Neagu

Luceafărul
Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dan Frunteletă, Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), Teodor Balș (secretar responsabil de redacție)

REDACȚIA: București, Piața Școlii Nr. 1, tel. 17 32 09
ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei Nr. 115, tel. 50 74 96
ABONAMENTELE: 3 luni - 13 lei; 6 luni - 26 lei; 1 an - 52 lei
Tipar: executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC "CASA ȘCITEI"
Paginător: Dobre Marian